

І навіть, якщо дослідник часом не робить такого огляду, то все одно він спирається на пам'ять, яка є результатом пізнання через огляд літературних джерел.

Всезагальною методикою є й найдавніша методика Діалектика, яка відома ще з часів Аристотеля. Вона досить докладно розглядається в навчальних філософських дисциплінах.

Встановлення всезагального характеру методик ВЕО, 2С70, ОЛД і Діалектики логічно призводить до необхідності об'єднання, угруповання, створення особливого класу методик – класу всезагальних методик. Склад і послідовність застосовуваних методик (ОЛД; 2С70; ВЕО; Діалектика) прямо або побічно використовується одночасно в будь-якому дослідженні.

Тому правомірний висновок: загальні методики ОЛД, 2С70, ВЕО, Діалектика утворюють і єдину методологію – всезагальну методологію дослідження (ВМД).

Література:

1. Бабайлов В.К. Всеобщая наука. *Новий колегіум*. 2017. № 3. С. 57-61.
2. Бабайлов В.К. Менеджмент: Наука и практика: учебник. Х.: ХНАДУ, 2015. 276 с.
3. Бабайлов В., Баленко А., Хмелевская А. Обзор литературных источников как метод эксперимента. *Бизнес-Информ*. 2006. № 3. С. 103-104.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ПОЛПШЕННЯ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДЛЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Омеляненко Д.О.

*Науковий керівник: Головка О.Г., к.е.н., доцент
Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»*

В умовах відносно низьких темпів зростання вітчизняної економіки, нестабільності політичного середовища, дефіциту фінансових ресурсів, прорахунків у стратегічних планах та тактичних заходах подолання кризових явищ найактуальнішим питанням залишається вибір методів антикризового управління. Саме від ефективності процесу антикризового управління, вибору методів попередження або подолання кризи залежить стабільне функціонування вітчизняних підприємств. Оперативність і своєчасність застосування методів антикризового управління сприятимуть швидкому виходу підприємства з кризового стану і відновленню його платоспроможності та розвитку. Критична фінансова ситуація, яка склалась на багатьох вітчизняних підприємствах засвідчує неможливість їх існування без належної системи управління і в першу чергу антикризового. Тому, реалізація сучасної концепції антикризового управління залишається досить актуальною.

У Європейській практиці аналіз фінансового стану проводиться здебільшого шляхом коефіцієнтного аналізу (ratio analysis) за окремими напрямками аналізу. Це дозволяє аналізувати різні підприємства не зважаючи на масштаби їх діяльності, визначаючи ефективність та прибутковість їх діяльності. Перевага віддається проведенню порівняльного аналізу (дані підприємства порівнюється з встановленими нормативами або показниками підприємств-конкурентів), трендового аналізу (trend analysis), який включає у себе вертикальний аналіз (common-size analysis), горизонтальний аналіз відносних показників (percent change analysis). Широко застосовується також факторний аналіз, особливо за допомогою моделі Дю Понту [1].

Згідно з даними методики оцінки активів підприємства зарубіжною та вітчизняною методикою досить відрізняються. У зарубіжному досвіді у якості характеристики майнового стану підприємства виступають показники оборотності, що визначають ефективність використання вкладеного капіталу у виробничий процес.

У вітчизняному досвіді крім визначеного підходу існує також оцінка майнового стану, яка включає у себе розрахунок показників придатності основних фондів підприємства, завантаженість оборотних активів та визначає загальну забезпеченість підприємства активами для здійснення виробничої діяльності.

Аналіз відносних величин, що характеризують фінансову стійкість підприємства збігається з аналізом пасивів у зарубіжній практиці. Крім спільних показників, що характеризують залежність підприємства від зовнішнього фінансування використовуються також показники покриття відсотків за запозиченнями тобто процес обслуговування боргу.

У зарубіжному досвіді одним з основних напрямів аналізу фінансового стану підприємства є аналіз його ринкової вартості. Досить часто реальна вартість фірми значно менша за її ринкову вартість, тобто розвинутий фондовий ринок зарубіжних країн створює можливість підвищення вартості компанії за рахунок гудвіла, тоді як в українських підприємств така можливість відсутня [2].

Аналіз ринкової вартості проводиться за допомогою розрахунку та аналізу наступних показників:

- доходність акцій (Price-earnings ratio), що визначає яка частина від чистого прибутку надходить на одну випущену акцію та визначається діленням чистого прибутку на кількість випущених акцій;

- коефіцієнт «ціна/грошовий потік» (price/cash flow) визначає доходність акції за грошовим потоком, що проходить через підприємство під час його діяльності на одну акцію;

- коефіцієнт ринкової ціни (market-to-book value) характеризує у якій мірі ринкова ціна акції перевищує її балансову вартість та визначається відповідним співвідношенням [3].

Таким чином, спостерігається певна відмінність у переліку показників за фінансового стану підприємства та методах розрахунку подібних показників.

Крім того, вихідні дані (фінансова звітність) для розрахунку даних показників будуть відрізнятися від вітчизняної фінансової звітності, що спричинено відмінностями у проведенні обліку операцій в процесі виробничої діяльності підприємства.

Таким чином, істотним для України може бути досвід управління фінансовою безпекою провідних країн Європейського союзу. Але варто звернути увагу не тільки на системи протидії кризовим явищам на підприємствах наших зарубіжних сусідів, але й на ментальність наших керівників, а також працівників підприємств. Не кожна іноземна модель може прижитися у нашому агресивному середовищі, тому тільки адаптація, а не пряме сполучення, може змінити поточну ситуацію на багатьох вітчизняних підприємствах.

Література:

1. Головка О.Г., Ковальов О.Є., Губарев О.О. Сучасні проблеми та перспективи управління фінансовою стійкістю підприємства. *Проблеми та перспективи розвитку підприємництва*. 2014. № 1(6). С. 48-53.

2. Бугай В.З., Омельченко В.М. Аналіз та оцінка фінансової стійкості підприємства. *Держава та регіони*. 2008. № 1. С. 34-39.

3. Касьянова А.О. Огляд стадій життєвого циклу кризи на підприємстві у вітчизняній та зарубіжній літературі: монографія. Одеса: Либідь, 2015. 230 с.

АНАЛІЗ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІСНУЮЧИХ СТРАТЕГІЙ КОНКУРЕНЦІЇ В УМОВАХ КРИЗИ

Плахтій А.О., Щеклеїна А.О.

*Наукові керівники: Шершенюк О.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Нестабільність сучасної макроекономічної ситуації в Україні та мінливість кон'юнктури ринку обумовила виникнення певних труднощів, пов'язаних із визначенням перспективних напрямів розвитку підприємств, зміцненням їх конкурентних позицій, що ускладнюється недостатнім ресурсним забезпеченням для досягнення основної мети, зміною значної кількості економічних показників тощо, все це призводить до зниження його конкурентоспроможності.

Використання принципів стратегічного управління у процесі зміцнення конкурентних позицій підприємства на ринку є особливо важливим напрямом забезпечення його стійкого функціонування, оскільки формуються пріоритети його діяльності на відносно довгострокову перспективу.

Вагомий науковий внесок у формування теоретико-методичних засад розробки та реалізації конкурентної стратегії підприємства засвідчують праці вітчизняних та зарубіжних учених: Г.Л. Азоєва, М.І. Віханського, Р.А. Дименка, О.С. Дубрової, А.Т. Зуб, Ю.Б. Іванова, О.С. Книша, Ф. Котлера,